

принести й інші додаткові переваги, впливаючи не лише на психічне здоров'я. Як і у випадку здоров'я загалом, профілактика та зміцнення здоров'я є важливими для догляду за психічним здоров'ям. Також важливо допомогти працівникам розвивати навички психічного здоров'я. До них належать: здатність справлятися зі стресом та емоціями, спілкуватися та будувати стосунки, а також тренувати свій розум. Підприємці помічають вплив психічного здоров'я працівників на відданість та ефективність у виконанні покладених на них завдань.

Велика кількість працівників відзначають, що добробут на роботі пов'язаний насамперед із задовільною винагородою. Багато людей також вказують на відповідні умови праці або дружню атмосферу як важливі елементи, що позитивно впливають на відчуття комфорту. Вчені вважають, що фактори, які змінюють вплив тривалої роботи на здоров'я, включають мотивацію та переконання працівників. Якщо мотивацією до тривалої роботи є потреба заробити додаткові гроші або необхідність завершити вже розпочате завдання, тоді така робота не обов'язково має негативний вплив на рівень психічного здоров'я.

Потапова О.

м. Харків, Україна

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

КОЛИ ТА ЯК ФОРМУВАТИ ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ

Суспільство потребує громадян, здатних по-новому поглянути на вирішення нагальних проблем, вести за собою. У зв'язку з цим особливої важливості набуває вивчення лідерства серед підлітків, оскільки саме у цьому віці закладаються та формуються основи лідерського потенціалу, який згодом розкривається у дорослому житті.

Підліткам притаманне пред'явлення високих вимог як до себе, так і до свого оточення. Спілкування з однолітками для них стає необхідністю, це спілкування дає можливість висловлювати емоції, приймати рішення, проявляти себе як лідера. У цьому віці формується потреба належати до певної групи, в якій його зрозуміють, оцінять і, можливо, він буде прикладом. У процесі взаємодії з однолітками відбувається коригування власних відносин і поглядів на оточуюче. Саме цей період, на думку психологів, є сприятливим для формування лідерських якостей та цілеспрямованості.

Лідерські здібності виявляються в умінні швидко і чітко встановлювати товариські та ділові контакти з людьми, у прагненні розширювати їх, брати участь у масових заходах, у прагненні виявляти кмітливість, ініціативу, винахідливість. Істотне значення має і вміння надавати психологічний вплив на людей, користуватися прийомами та способами активної взаємодії у спільній діяльності. Лідерські, комунікативні здібності включають здатність заражати і активізувати інших, практичний розум, ініціативність, критичність, тактовність, вимогливість до себе та інших, самовладання, наполегливість.

Процес розвитку лідерських здібностей у підлітків буде ефективним, якщо:

-систематично залучати підлітків у спеціально створену ігрову діяльність, звернену на набуття лідерського досвіду;

-застосовувати у педагогічно-виховних практиках технології соціального проектування з наданням кожному підлітку можливості реалізації різноманітних позицій членів дитячого тимчасового колективу (від виконавця до організатора).

-систематично виконувати педагогічний моніторинг динаміки розвитку лідерських здібностей підлітків

Не будь-яка діяльність розвиває лідерські здібності, лише те, що ставить підлітка у певне ставлення до колективу людей. Саме різна діяльність, спрямована на засвоєння лідерського досвіду сприяє розвитку лідерських якостей. Різні програми у загальноосвітніх закладах спрямовані не лише на науковий розвиток, а також на культурний, спортивний та соціальний дає можливість розвивати не лише інтелектуальні можливості, а й творчі, комунікативні, організаторські.

Додаткова освіта останнім часом набуває нових характеристик освітньо-виховної діяльності. Найбільш значущими є: особистісно-діяльнісний характер освітнього процесу; осначеність освітнього процесу програмами, орієнтованими на оволодіння дітьми функціональною та соціальною грамотністю, профорієнтаційна спрямованість освіти, що дає можливість здобуття допрофесійної та початкової професійної освіти, з можливістю у процесі навчання розвивати лідерські якості.

Існують різні форми та методи розвитку лідерських якостей у підлітків у закладах додаткової освіти. Такі, як тренінг, метод мозкового штурму, рольові ігри, дискусії, ділові ігри, круглий стіл.

Всі ці форми та методи допомагають підліткам розвивати комунікативні та організаторські здібності, творчий потенціал, дають розвиток досвіду швидкого прийняття рішень та реагування, підвищують самооцінку, впевненість у собі.

Секрет виховання лідерських якостей полягає у успішності дітей, їх відчуття свого зростання та руху вперед. Дітям подобається бути у ролі переможця. Але, зіткнувшись із труднощами та невдачами, вони можуть відчувати негативні емоції розчарування та страху. Тому дуже важливою є роль педагогів і психологів у правильному напрямку та своєчасній підтримці молодого покоління на шляху вироблення базових лідерських навичок до реального лідерства.

Педагогам важливо спрямувати зусилля дітей на те, щоб діяльність була доцільною, соціально значимою. Завдання педагога - сприяти формуванню поваги один до одного, дружби, взаємної виручки та взаємної відповідальності. У конкретних справах, що покращують існуючу дійсність, повинні виявлятися вміння жити і працювати в світі, що постійно змінюється, розробляючи власну стратегію поведінки, здійснювати моральний вибір, несучи за нього відповідальність, виробляти в собі вміння використовувати особливості своєї індивідуальності для розкриття індивідуальності іншої людини.

Прасол І.О., Резнік С.М.

м. Харків, Україна

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

**УСВІДОМЛЕННЯ МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ ОСВІТНІХ,
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ВАЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ**

Система освіти є першоосновою прогресу будь-якої країни, а також показником рівня її розвитку. Тому сьогодення освіта потребує оновлення, реформування, нових підходів до викладання, підготовки провайдерів змін. У сучасних умовах ринкових відносин висуваються нові вимоги до навчання майбутніх фахівців освітніх, педагогічних наук. Саме однією із таких вимог – є забезпечення усвідомлення майбутніми фахівцями освітніх, педагогічних наук важливості формування професійної спрямованості. Майбутній фахівець повинен чітко розуміти важливість вибору професії, володіти значним обсягом професійної інформації, бути ерудованим та професійно компетентним, мобільним, відповідальним і наполегливим у досягненні професійних цілей.